

Utlåtande 2008:7 RII (Dnr 312-2703/2007)

Namn på allmän plats efter Anna Lindh - Anna Lindhs Plats

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Anna Lindhs Plats godkänns som namn för allmän plats enligt karta, *bilaga 2*.

Föredragande borgarrådet Mikael Söderlund anför följande.

Ärendet

Stadsbyggnadsnämnden beslutade den 14 juni 2007 att godkänna det av namnberedningen föreslagna namnet Anna Lindhs Plats i kvarteret Gamen på Södermalm.

Beredning

Ärendet har behandlats av namnberedningen vid sammanträde den 31 oktober 2006.

Mina synpunkter

Anna Lindh har såväl genom sitt arbete som borgarråd som sitt arbete på det nationella och internationella planet inneburit mycket för Stockholm. Det känns därför angeläget att efter hennes allt för tidiga bortgång hedra hennes minne.

Jag är nöjd med den lämpliga platsen, som kan bära hennes namn. Det är tillfredställande att det gått att uppbringa en plats på Södermalm, en stadsdel som Anna Lindh hade en särskilt stark anknytning till.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Karta

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Anna Lindhs Plats godkänns som namn för allmän plats enligt karta, *bilaga 2*.

Stockholm den 12 december 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
CARIN JÄMTIN

Mikael Söderlund

Anette Otteborn

ÄRENDET

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 juni 2007 att godkänna det av namnberedningen föreslagna namnet Anna Lindhs Plats i kvarteret Gamen på Södermalm.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Cecilia Obermüller (mp), *bilaga 1*.

Namnberedningens tjänsteutlåtande daterat den 6 december 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Namnberedningen föreslår *Anna Lindhs Plats* som nytt namn på allmän plats i kvarteret Gamen på Södermalm. Namnberedningen förutsätter därvid att det område som ska bära Anna Lindhs namn verkligen utformas så att det lämpar sig som offentlig minnesplats med ett hedrande memorialnamn.

Bakgrund till namnförslaget

Namnberedningen har behandlat namnsättning efter Anna Lindh vid en rad tillfällen, senast 2006-10-31 då man inledningsvis diskuterade möjligheten att mer allmänt införa elementet *plats* i namn i Stockholm. *Medborgarplatsen* (fastställt 1940) är numera det enda namnet i kommunen där *plats* ingår. Tidigare har även en del andra funnits. *Egnahemsplatsen*, *Rödabergsplatsen* och *Vanadisplatsen* i nuvarande Vasastaden, då nordvästra Norrmalm, fastställdes av Överståthållarämbetet (ÖÄ) den 2 januari 1914 och utgick 1924. *Kung Inges Plats* i Aspudden faställdes av ÖÄ den 8 januari 1924 och utgick först 1946, dvs. sex år efter att namnet *Medborgarplatsen* fastställdes.

Ordet *plats* återgår på det grekiska *platéja* '(bred) väg', vilket via latinets *platea* 'gata' har spritt sig till många västerländska språk och också börjat användas som namnbildande element: ita. *piazza*, spa. *plaza*, fra. *place*, eng. *place*, ty. *Platz*, holl. *plaats*, da. *plads*, no. *plass*, sv. *plats* osv. I Sverige är en del *plats*-namn kända redan från mitten av 1800-talet i t.ex. Göteborg (*Kungssportsplatsen*), Lund (*Tegnérplatsen*) och Visby (*Donners plats*). I dag ingår *plats* i närmare 300 urbana adressnamn, fördelade på åtminstone 70 av landets kommuner – från Trelleborg i söder till Kalix i norr – inklusive större städer som Borås, Gävle, Halmstad, Kristianstad, Linköping, Malmö, Norrköping, Umeå, Uppsala och Växjö samt flera kommuner i Stockholms närhet, såsom Järfälla (*Riddarplatsen*), Sollentuna (*Ted Gärdestads plats*), Solna (*Sofia Magdalenas plats*) och Upplands Väsby (*Afrodites plats*) för att nämna några exempel. Till dessa närmare 300 namn kommer ytterligare namn i landet med elementet *plats* i, som inte används som adresser, t.ex. namn på smärre parker, på torgliknande bildningar och andra öppna platser. Som framgår av exemplen förekommer *plats* både som efterled i sammansatta namn (*Granitplatsen* i Halmstad), som efterled i flerordiga namn (*Nils Ericssonplatsen* i Göteborg) och som separat ord i flerordiga namn (*Henrik Sjögrens plats* i Jönköping). Memorialnamn är mycket vanliga bland *plats*-namnen.

I Göteborg, där *plats* som namnbildande element förekommer allra ymnigast, används det ofta synonymt med, och till och med i stället för, *torg* eller *plan*. Ibland

avses mindre lokaler av en typ som i Stockholm närmast motsvaras av *park* eller *täppa*. Någon gång ligger kanske *hörna* närmast. En fördel med elementet *plats* i de urbana namnen är alltså att det kan ges en mycket vid och användbar definition '(mer eller mindre) öppen yta eller öppet område (av opreciserad karaktär och storlek)'. Stockholms kommun trycker då och då en förteckning över de fastställda namnen i staden. Den senaste rubriceras "Gator Allmänna platser Kvarter i Stockholm 2003". Här har ordet *plats* just den öppna betydelse och det stora betydelseomfång som påpekats ovan. Allt som inte är gator eller kvarter faller in under begreppet "allmän plats" och i detta ligger som nämnts namnelementets styrka. Ett aktivt använt namnelement *plats* i Stockholms namnflora skulle således inte ersätta de hittills brukade *hörna*, *plan*, *terrass*, *torg* etc. utan utgöra ett nyttigt komplement och ännu ett alternativ i situationer där inget av de övriga namnelementen faller sig naturligt eller där valet mellan dem är svårt.

Mot bakgrund av ovanstående resonemang beslöt namnberedningen att öppna för möjligheten att passande lokaler i Stockholm framöver kan ges namn som innehåller elementet *plats* '(mer eller mindre) öppen yta, öppet område (av opreciserad karaktär och storlek)'.

Efter detta principiella ställningstagande diskuterade namnberedningen på nytt namnsättning efter Anna Lindh. I fokus stod en öppen, torgliknande plats i kvarteret Gamen på Södermalm. En tänkbar namnform *Anna Lindhs Torg* bedömdes som mindre lämplig, då det namnbärande området kommer att direkt gränsa till Åsötorget. Två namn med ordet *torg* i, burna av två sammanhängande torgytor, skulle bädda för onödiga missförstånd och sammanblandningar. Namnberedningen beslöt i stället att föreslå *Anna Lindhs Plats* som nytt namn på allmän plats. Beredningen förutsätter därvid – och vill än en gång kraftigt inskräpa vikten av – att det område som ska bära Anna Lindhs namn verkligen utformas och utsmyckas så att det lämpar sig som offentlig minnesplats med ett hedrande memorialnamn.

RESERVATIONER M.M.

Stadsbyggnadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av Cecilia Obermüller (mp), enligt följande:

Miljöpartiet finner att det hade varit lämpligt att invänta svar från familjen innan namnsättningen beslutas.

KARTA

